

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE 16.- K FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE 4.- K

OSZLOROSZTÓ
DR BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108-60
IRJÓKÉRTÉSEK 100. SZÁMÚTASSAL DOJSAHAS SZERINT.

Stauss.

Középtermetű, széke bajszú, keményen, egyenesen álló ember. Láthatólag gerinces, öntudatos megjelenés, a német öntudat megtestesülése, minden kihívó vonás nélkül. Kélt szembe szelíd — mondhatni — lágy tekintetet sugároz és talán ez az, ami az egész alaknak módfelet vonzó, szimpátiikus jelenséget kölcsönöz.

37 éves a Deutsche Bank igazgatója. A Deutsche Bank, amely a Bagdad-vasutat építé, amely a német imperializmust már nevében lobogó zászlóként viszi maga előtt. A Deutsche Bank, amely csak Romániában 100 milliót dobott oda egy esőbenent „magyar” vállalkozás újájtérmentésére és — újájtérmentette a Stenna Románát, Románia legvirágzóbb ártótelepét:

Stauss Emil György kezdeményez. Az ő saját iniciatívájára kezébe veszi a Deutsche Bank azt, amit hiába kínáltak pénzügyminiszterünk Angliában, amit hiába vizsgálta meg amerikai szakértők, akiknek az amerikai tőkét telejdonképpen szolgáltattuk illeti volna 600 ezer korona tanulmányi összeg árán. Egy Stauss nevével kapcsolatban nem akarunk szemrehányást tenni, miért is nem szemelt ki a pénzügyminiszter s miért nem adott operatív megbízást annyi évek alatt a földgázkérdés egész komplexumát ismerő, összekötötésekkol bíró férfinak, hogy azt kézbe vegye. E pillanatban csak ütni tudunk. Örülünk annak, hogy Stauss, egyszerű német református lelkész gyermeke keresztülutaztában „véletlenül” rápillant a földgázra és „meglátja”, hogy ez kincsét ér. És Staussnak válik emberségére, hogy ezt nem látta meg azok, akiknek a m. ár. pénzügyminisztérium kérve kínálta.

Stauss kivételes ember. Kivételes lehetőség. De Stauss szerencsés ember is. Az a szerencséje, hogy Németországban született. Németországban „meglátják” a tehetséget és keresztül viszik azt az elvet, amelyet nekünk Sieghardt őly tömören mondott Magyarországnak az a nagy baja, hogy nem tudják mi az, „den richtigen Mann, auf den richtigen Platz”. Igaz! Nálunk még akkor se tessük „helyére” az embert, ha mindjárt tudják is róla, hogy tehetséges és tisztességes. Mert a ma felszínre kerülő nem nyulnak vaslével hóna alá, hogy lóra segítsék, amelyet aztán kitűnően megülhessen.

Stauss helyén van. És alkotni fog, mert van rá módja és mert az isteni szikra, a Teremtő Erő vagyon a szívében. Teremteni fog Németország javára és alkotni a mi szegény hazánk javára. Csak az a kérdés,

nem rojtuk-e mi el az ő dolgát? — csak az a kérdés, ki (t)ja-e személni a neki való embereket? — ebben az országok ahol anyai tenger kínos csak ember nincs.

Azaz, hogy van. Csak nincs felszínre. Nem engedték s nem juttatták felszínre. De éppen az a kérdés, „meglátja-e” az embert, amint őt „meglátták”. Mert annyit mondunk, ha valahol helyénvaló volt az emberek „feldezésére” és megválogatása, akkor ebben az országban kell Staussnak ezzel a fogalommal megismerkednie. Ebben a tejjel-mézszel folyó Kánaánban, amelyre a sorok írójának azt mondotta a kivándorlást taníró tanácsadó amerikai köldöttégek vezető szenátor, hogy a Svájcot felülmúló gazdagság meg volna e földön, csak... A ma élő neuzzedeket kikérik ki kellene irtani, a gyermekeket nálunk (öndülnék Amerikában, vagy Németországban úgy mondati felnevelni s akkor hazakeresztetni.”

Hát most itt a nagy háború. Megtörtént a nagy megtizedelés. Itt van Németország is. A nagy tanító-mester, Stauss.

Ma... szent sír, bármeonyira is... az 1848-iki forradalomig kizárólag főnemességének és köznemességének latinnyelvű kultúrája volt. A mai magyar kultúra a kiegyezés nagy művétől, 1867-től való. Egészen új keletű, fiatal kultúra, a bevándorlót új elemekkel telített és az alsóbb néposztályokból felszült konglomerátum valami. Kétszeresen hazánk érdekében való tehát, ha a Deutsche Bankot... fogja émi olyan keresves kijózanodás, mint ami már annyiszor előfordult nálunk, amikor annyi esetben nem arra való emberek voltak a gáton.

Ami különféle magyar fémbánya s annyi más magyar vállalkozás miért ütött ki bahl, ha nem a rosszal választott vezetők hibájából? Mindannyi meg-sínylette és a végén a — bányá volt a rossz. Videnc consules, nehozy egykor azt mondják, persze a — magyar földgáz a büdös.

A magyar földgáz is „véletlenül” került felszínre, hiszen kálisót keresett a pénzügyminisztérium. A véletlenül kitört gázforrás földronggószerűleg ütholdas területet hányt fel. Kétszoros, csináljanak vele valamit. Mint az Esztergályi laskóba zárt szellemiérás, kivá-tele a létet. S mégis „véletlenül”, Stauss szemé s német vaskeze adja meg neki a létet. Helyesen van ez így és szerencsésünkre.

A földgáz, az erő itt van és itt van... tenger

másféle kiacs, amit mind nem látnak ma még. Nagyon vigyázzunk, ne csalódhassék a — földgázban az emberek hibájából és szük időkre miatt egy nálunk szivesen, nagyon szivesen üdvözölt előkölő idegen: Staus.

HAZAI HIREK.

Királyi kintutetéseik. A király az egyes minisztériumok legkiválóbbjait tüntette ki azoknak az érdemeknek elismeréséül, amelyeket a központi kormányzat a háború folyamán szerzett.

A kintutetésekhöz csak örülni tudunk, mert abban csak azok részesültek, kik önfeláldozó, odaadó munkázgukért arra részolgáltak.

Alább közöljük egyes kintutetettek neveit:

Madarassy Gábor államtitkár a Lipót-rend kö

keresztjét kapta.

A Lipót-rend lovageresztjét kapták: *Pop* Mihály,

Pongrácz báró, *Szabó*, *Grün* és *König* tanácsosok.

A Ferenc József-rend közepkeresztjét kapták: *Agorasztó* és *Vertesy* tanácsosok.

A Ferenc József-rend tisztí keresztjét: osztálytanácsos.

10 éves jubileum. A napokban részesítették *Schermér* Arthurt, a győri magyar vagon- és gépgyár igazgatóját nagy ovációban 10 éves szolgalmi jubileuma alkalmából.

Megérdemelte ezt az ünneplést, mert az ő szakavatott vezérése alatt a gyár minden irányban fejlődött; ő építette az új nagy kovácsműhelyt, amelynek modern berendezése kiváló ezen szakmában; ő rendezte be a vasúti iparvágányt, megépítette a két nagy vagonszerelőt 1000 m. vágányra, valamint a vasöntőket és kerékgyárat, ő rendezte a gyár műhelyeit és felépítette az új erőközpontot.

Pályázat. A zalainai m. kir. főbányahivatal a zalainai kőbányai ügybérzés folytán egy műveztető-altszti, esetleg előleptés esetén egy I. oszt., illetve II. oszt. altszti állásra írt ki pályázatot.

A műveztető-altszti állásra évi 2000 korona fizetés, 30 m² tűzfai, természetbeni lakás, az I. oszt. altszti állással évi 1400 korona fizetés 30 m² tűzfai, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában szabályszerű lakpénz, az II. oszt. altszti állással évi 1000 korona fizetés, 24 m² tűzfai, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában szabályszerű lakpénzilletmény van egybekötve.

Pályázótól megkívánatik valamely bányaiskola főnökbiztsai szakának sikeres olvégezése, a kincstári számvitel, anyagkezelés és irdai teendőkben, valamint a fémtudó izomben való gyakorlati jártasság, a hivatalos magyar nyelven kívül a román nyelv ismerete, továbbá ép és egészséges testalat.

Szabályszerű szolgalmi okmányokkal és saját kezűleg írt pályázati kérvénnyel a jelen pályázati hirdetésnyitnak a „Pénzügyi Közlöny”-ben való megjelenésétől számított négy hét alatt a fenti hivatalhoz nyújtandó be.

Közgyűlések. Hazai Kőolajipar R.-t., — Csall István Reszelőgyár R.-T. január 31-én tartják meg rendkívüli közgyűlésüket. — Wagner dr. és Tarsai Egyesült Gyárak R.-T. január 31-én tartja meg rondes közgyűlését.

A fővárosi gázmű kitermelése. A háborúval együttjárt nyereséghányi és legfontosabb szükségletek biztosításában is sok zavart okozott. A kényhány folytán például súlyos gond szakadt a szilofgázgázak nyakába, akik a szilofvédelemben szükségessé szükének hiánya folytán méltán rettegnek a szilofk pusztulásától. A főváros gázműve most valóssággal megváltás gyanánt helyezi kiáltásba, hogy körülbelül 100 vagon kánt tud termelni különféle gázüzítők hulladékából, ane-

lyek évek során át felhalmozódtak és mintegy 25 ezázalék kánt tartalmaznak. Ennek a kennek a kitermelése nemcsak időben nem lett volna gazdaságos, a mostani kén-ár mellett azonban a kiválasztás eredményét nyereséggel lehetne értékesíteni. Erre vonatkozóan a gázmű boudai telepén már megtörténtek a biztató kísérletek, amelyek eredménye alapján a legjobb roménységgel foghatnk hozzá a gázüzítők hulladék feldolgozásához. Mintegy 100 vagon ilyen hulladék kitermeléséhez foatnk most hozzá s az eredmény nemcsak a gázgyár jövődelmossége nézőpontjából kecsagató, de, mint említettük, hozzájárul a szilofk megmentéséhez is.

A Magyar Ruggyantagár r. t. 1915 december 11-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy részvényitökéjét 1,500.000 korona névértékű új részvény kibocsátásával, 4,500.000 koronáról 6,000.000 korontára emeli, oly módon, hogy három régi részvény birtoka egy új részvény átvételére fog jogosítani, névértéken, vagyis 200 korona árfolyamon, hozzáadva ehhez az ez évi január 1-étől számított kamatot. Az új részvények kibocsátó idejének meghatározását az igazgatóságra bizták. A rendkívüli közgyűlés ezen felhatalmazása alapján az igazgatóság elhatározta, hogy az új részvények kibocsátása ez évi február 1-étől 29-éig fog megtörténni. Az új részvények kiadásával az igazgatóság a Wiener Bank-Verein magyarországi és bécsi telepét bizta meg.

A német acélpiaorol. A német acéltü-szövetség decemberi szétküldése összesen 264.970 tonnára rugott az elmúlt hónap 231.750 tonnájával szemben. Ebből 75.089 esik felgyártmányra (169.009 tonnával szemben), vasúti anyagra 135.820 tonna (118.942-vel szemben) és formavásia 54.064 tonna esik (53.709-el szemben).

Ausztria szentermelése 1915-ben és 1914-ben. Az osztrák kormány most hozta nyilvánosságra az 1915. és 1914. évi szentermelésre vonatkozó statisztikai adatokat. Ezekből megállapítható, hogy a kőszén szentermelés 1915-ben is növekedett. A kőszéntermelés 1915-ben 160.830.745 mm. volt, míg 1914-ben csak 154.118.695 mm. A barnaszéntermelés valamint megcsappant, 1915-ben 230.271.509 mm. volt, az előző esztendőben pedig 237.720.691 mértékűre.

A Magyar Általános Gépgyár r.-t., amely tudvalódon az alapítók leszállitásának, majd újból való felmóvelésének művelétével az osztrák Skoda-gyár érdekeltségébe került, most újból tőkét emelt és pedig 3-rd 5 millió koronára. Hir szerint az új részvények elhelyezése nem fog különösebb nehezésgébe ütköz.

A Skoda tudvalódon érdeklálzatába vont a nemrég a *Hradeki* hungerművet is, a részvények 52 százaléka kának megszerzésével. Hir szerint a Skodának kettős célja van a magyar és osztrák fémpári vállalatok megszerzésével. Egyfóla a hadinyereségből eredő tőkészpórtalát köli le ezen a módon, másfóla a hadserogszállítások kvótásrányu szétosztásával kapcsolatban ezen a módon biztosítja a befolyást, a megrendelés többségét és az egységes áralakulást. Már jelezteik, hogy a Skoda-gyár alighanem a Váci-uti M. G. kileptetésének tervével kapcsolatban Cinkota határában tolak vásárolt. Az örd-6v és a Keroszt új közt felvő Beniczky-telek 142.000 négyezsgöl területelmű és 85 koronás egységáért, összesen 1,207.000 koronáért jutott a Skoda birtokába. Épületek átbesítésére 16 millió koronát, gépborendezésre 24 millió koronát fordítanak. Az egész beruházás tehát 5 milliót tesz ki. Cinkota községtől a telj részére 15 évi pótdómentosságot kért az osztrák gyár vezetősége.

teeen számítva, Amerikában tonnánként 2-4 márkára, Angliában 5-8 márkára, Németországban 7-8 márkára, Franciaországban 10-12 márkára rugott eddig. A bányászati szántermelemben is jelentős változást idézett elő, mert Németország sok széntbányához jutott, amelyet nem úgy, mint Franciaország és Angolország szokta tenni, rablógazdálkodással, hanem racionális bányászattal műveli tovább.

Poroszország kincstári bányászata. Az 1916. évi porosz költségvetésben a bányászati és kohó-művek összes bevételük 3881 (tavaly 3642) millió márkában, míg a kiadások összege 3152 (3085) millió márkában van feltüntetve. Felsőlegként ilyenformán 528 (55) millió márkát maradna, de ebből levonva a kamat-fizetéseket, ültetéseket stb., tiszta felsőlegként csak 208 (138) márkát mutatkozik. A bevétel tételei között a kőszén- és koksztermelés 2896 (2947) millió, a barnaszéné 966-540 (953.150), a kőolajbányászaté 12-4 (12-5) millió, a vaskohók terméke 5-3 (5-1) millió, az ólom- és ezüstkohók terméke 13 (18-1) millió, a sóbányák terméke 17-5 (17-8) millió márkával szerepel.

Szénszállítás Budapestra. Az államvasutó értesítése szerint az elmúlt hét folyamán vasúton és vízen 137.440 mézsa porosz, 700 mézsa lengyel, 10.620 mézsa osztrák és 198.160 mézsa hazai szén, azonkívül 33.560 mézsa tüzeifa érkezett Budapestre.

Petroleum monopólium. A nyersolajtermelők január 14-én Bécsben tanácskozást tartottak, amely elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a szervezet központja Bécsben vagy Galiciában legyen. A szervezet egyelőre Bécsben fog székelni. Az állam részéről felszabadított nyersolaj-kontingens a szervezet központja fogja furatni és forgalomba hozni. A petroleum monopólium kérdésével is élénken foglalkoznak, ami talán arra is visszavezethető, hogy az 1915. augusztus 10-iki császári rendelet azt az intézkedést sok tekintetben elősegíti, egészen eltekintve attól, hogy legujabban Magyarországon már megfelelő intézkedéseket tettek ily monopólium bevezetésére.

A porosz szén áremelkedése. A székessöváros tanácsa a szénkereskedőknek a márká árufolyam emelődésével indokolt kérelmére a porosz szén maximális árának 20 fillérral való emelését engedélyezte. Ehhez képest a porosz szén maximális ára ezútszörint Budapeston a nagykereskedőknel a csuzdán átvéve métermázsánként 5 korona 10 fillér. Ennél az árnál egyébként a nagyobb kereskedők alacsonyabb áru is árusítanak. A porosz szénnek az ára tehát a nagykereskedőknel a csuzdán (raktáron) átvéve métermázsánként legfeljebb 5 korona 10 fillér lehet, házhoz szállítva és pincébe lerakva 30 mázsás nyílt fuvarban métermázsánként legfeljebb 5 korona 85 fillér, 50 kilogrammos plombált zsákokban lakásba szállítva métermázsánként legfeljebb 6 korona 30 fillér lehet. A nagykereskedők a budai oldalon a sík területre szállítva métermázsánként külön 10 fillért, lejtős utcákban pedig métermázsánként 28 fillért számíthatnak az előbb említett alapárakon kívül. A kiskereskedőknel (a pincében árusító kiskereskedőket és szenteseket érve) pedig plombált zsákokban lakásba szállítva a porosz szén ára métermázsánként legfeljebb 6 korona 70 fillér lehet.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Errichtung eines Eisenwerkes in Ungarn. Die herzoglich Philipp Koburgsche Bergwerke-A.-G. beabsichtigt, mit einem Investitionsbetrage von 4 Millionen Kronen ein Eisenwerk in Szombathely zu errichten. Die Gesellschaft hat die seitens der Stadtgemeinde Szombathely gewährten Begünstigungen angenommen und die zum Bane notwendigen Grundstücke im Ausmaße von 38 Katastraljoch angekauft. Die Baupläne sind bereits fertig und der Bau wird sofort nach Genehmigung des Magistratsbeschlusses in Angriff genommen werden. Wie vorläufig, wird in Verbindung mit diesem Fabriketablissement die Wiener Firma Urbau und Söhnle's eine Schraubenfabrik errichten, die zwölfhundert Arbeiter beschäftigen wird.

„Vulkan“ Maschinenfabrik A. G. in Budapest. Die Gesellschaft erzielte im abgelaufenen Jahre einschliesslich Gewinnvortrag von 148.854 K einen Überschuss von 1.298.036 K und wird eine 12% Dividende (gegen 5% im Vorjahre) zahlen. In dem Ergebnis kommt die günstige Geschäftslage der österreichisch-ungarischen Werkzeugmaschinenindustrie zum Ausdruck.

Gesamtproduktion der Welt. Der U. S. Geological Survey bezieht die Ölproduktion der ganzen Welt für die Gesamtzeit der Oelförderung von 1857 bis 1914 folgendermassen

Vereinigete Staaten	3.335.457.140 B	39,63 Prozent
Russland	1.629.233.845	29,00
Mexiko	90.369.869	1,62
Rumanien	117.882.474	2,11
Hollandien	138.278.392	2,47
Indien	73.979.919	1,32
Galizien	131.575.601	2,31
Japan	27.051.156	0,48
Peru	14.306.973	0,26
Deutschland	12.965.979	0,23
Ägypten	1.086.728	0,02
Frankreich	2.069.430	0,04
Kanada	23.483.610	0,42
Italien	802.229	0,01
Anderer Länder	1.322.000	0,02

in Summa 5.593.262.936 Barrels 100,00 Prozent

Russische Erdölförderung. Grosny lieferte in 8 Monaten 1915 59.927.000 (gegen 73.452.000 Pud). Im September 7.052.000 (gegen 8.392.000) Pud. Maikop in 8 Monaten 6.230.000 (gegen 2.870.000) Pud. Im März wurde auf dem Terrain von L. L. Andrews eine Quelle angeschlagen, die in 8 Monaten 4.240.000 Pud Erdöl lieferte.

Kohlenfunde in den Niederlanden. Bei einer von Niederländischen Staat unternommenen Bohrung bei Swalmen in der niederländischen Provinz Limburg wurden in 678 und 684 Meter Tiefe bedeutende Kohlenlager angebohrt.

Zenithwerke G. m. b. H. Budapesti cég 58804. számú

„Fütötest“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba tétele céljából felvidéki gyárosokkal északkeletre test keres, csodaj szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. és Kalmár E. szabadalmi ügyvédtörőda Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.